

S P R A W O Z D A N I E

z realizacji

Gminnego Programu Wspierania

Rodziny

w Gminie Leśnica

na lata 2018 – 2020

w 2019 roku

Ośrodek Pomocy Społecznej w Leśnicy

2020

Wprowadzenie

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Leśnica na lata 2018 – 2020 tworzy lokalny system ochrony oraz wsparcia dzieci i rodzin, w szczególności przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Ustanowiony został uchwałą Nr XLIII/243/18 Rady Miejskiej w Leśnicy z dnia 25 czerwca 2018r. w sprawie uchwalenia gminnego programu wspierania rodziny. Jego koordynowanie i monitorowanie powierzono Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Leśnicy.

Działania podejmowane w ramach Programu adresowane są w szczególności do rodzin wychowujących dzieci, dotkniętych przemocą, problemem uzależnień, zagrożonych ubóstwem, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych. Praca z rodziną oraz pomoc w opiece i wychowaniu dzieci realizowane były przez służby społeczne pracujące na rzecz dziecka i rodziny, również w obszarze oświaty, kultury i sportu. Założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej, już na etapie gdy problemy się zaczynają oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Obowiązek ten, jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi. Zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są realizowane zgodnie z zasadą pomocniczości. Ogólne zadania jednostki samorządu terytorialnego określa ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Celem głównym programu jest stworzenie warunków dla rozwoju rodziny i opieki nad dzieckiem oraz poprawa jakości życia rodzin i dzieci poprzez rozwój aktywności własnej oraz zapobieganie marginalizacji życia rodziny.

REALIZACJA PROGRAMU W 2019 ROKU

Cele szczegółowe:

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.

► objęcie dzieci i dorosłych dożywianiem (posiłki)

Ośrodek Pomocy Społecznej w Leśnicy realizuje dożywianie w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” poprzez finansowanie dzieciom w wieku szkolnym i przedszkolnym posiłków w stołówce szkolnej lub punktach wydawania posiłków. Nieodpłatne dożywianie przyznawane jest rodzinom, których dochód na osobę nie przekracza 150% kryterium dochodowego. Pomocą w zakresie dożywiania objętych było łącznie **29 dzieci**:

- 8 dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej
- 23 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej

Gmina finansuje obiady dwudaniowe.

Łączny koszt posiłków wyniósł **10.328,00zł**,

- środki własne - **4.140,00zł**
- dotacja - **6.188,00zł**

Pracownicy socjalni i pedagodzy szkolni podejmują działania w celu objęcia dożywianiem wszystkich tego wymagających dzieci, uczniów szkół podstawowych i gimnazjów, w szczególności z rodzin dysfunkcyjnych. Szczególny nacisk położono na to, by dzieci spożywały posiłki w stołówce. Daje to pewność, że pomoc w postaci dożywiania jest realizowana zgodnie z przeznaczeniem.

Ponadto najbardziej potrzebujący mieszkańcy Gminy Leśnica mogą również uzyskać pomoc w formie posiłków wydawanych przez Zgromadzenie Sióstr Służebniczek NMP w Leśnicy.

► **objęcie dożywianiem osób dorosłych (świadczenia pieniężne na zakup żywności, świadczenia rzeczowe w postaci produktów żywnościowych)**

PROGRAM „POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA”					
WYSZCZEGÓLNIENIE		ZASIŁEK CELOWY		ŚWIADCZENIE RZECZOWE	
		OGÓŁEM	w tym na wsi	OGÓŁEM	w tym na wsi
1		2	3	4	5
Liczba rodzin	1	31	19	0	0
Liczba osób w rodzinach	2	65	38	0	0
Liczba świadczeń	3	95	67	0	0
Kwota świadczeń (w zł)	4	22.830	16.900	0	0
z tego:					
środki własne	5	10.018	8.098	0	0
dotacja	6	12.812	8.802	0	0

Nieodpłatne dożywianie przyznawane jest osobom i rodzinom, których dochód na osobę nie przekracza 150% kryterium dochodowego. Jego realizacja odbywa się w postaci świadczeń pieniężnych na zakup żywności oraz świadczeń rzeczowych w postaci produktów żywnościowych. W 2019r. nie była udzielana pomoc w formie świadczeń rzeczowych.

► **udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych**

Ośrodek Pomocy Społecznej w Leśnicy, realizując zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej, udziela rodzinom wsparcia finansowego realizowanego w formach pieniężnych oraz niepieniężnych.

Pomoc ta udzielana jest ze względu na trudną sytuację życiową, przy spełnieniu ustawowego

kryterium dochodowego, które od października 2018r. dla osoby samotnie gospodarującej wynosi 701,00zł, dla osoby w rodzinie 528,00zł.

W 2019r. w ramach zadań własnych i zleconych udzielono pomocy 61 rodzinom (liczba osób w rodzinie wyniosła 130). Łączna kwota udzielonych świadczeń wyniosła **204.918,00zł**. Pomocy udzielano głównie rodzinom z dziećmi w których powodem trudnej sytuacji życiowej było ubóstwo, potrzeba ochrony macierzyństwa w tym wielodzietność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, alkoholizm.

Pomoc udzielana była głównie w formie:

- zasiłków celowych (**48 rodzin**) na kwotę **43 780,00zł**,
- specjalnych celowych (**3 rodziny**) na kwotę **1 500,00zł**,
- okresowych (**12 rodzin**) na kwotę **28 162,00zł**,
- stałych (**20 rodzin**) na kwotę **117 832,00zł**.

Ponadto rodziny miały możliwość uzyskania wsparcia w formie:

- świadczeń rodzinnych (**260 rodzin**) na kwotę **1 446 800, 67zł**,
- dodatków mieszkaniowych (**24 rodziny**) na kwotę **46 716,88zł**,
- dodatków energetycznych (**12 rodzin**), na kwotę **2 269,19**
- stypendiów szkolnych (**2 rodziny**) na kwotę **1334,37zł**,
- świadczeń wychowawczych (**668 rodzin**) na kwotę **5 414 331,07zł**,
- funduszu alimentacyjnego (**11 rodzin**) na kwotę **93 850,00zł**.
- świadczenia "Dobry Start" na kwotę **246 900,00zł**

► pomoc w zaopatrzeniu osób niepełnosprawnych w niezbędny sprzęt ortopedyczny i środki pomocnicze.

Pomoc tę Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje we współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelcach Op. Osoby zainteresowane tą formą pomocy są informowane o możliwościach dofinansowania do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, środków pomocniczych. Pracownicy socjalni służą pomocą w wypełnianiu odpowiednich wniosków.

Podmiotami na terenie Gminy Leśnica zapewniającymi dostęp do rehabilitacji, sprzętu jest Stacja Opieki „Caritas”.

► zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo wychowawczej.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, w rodzinnym domu dziecka, placówce

opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej albo

interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym gmina ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi wydatki w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2019r. w rodzinach zastępczych umieszczonych było 10 dzieci.

WYDATKI GMINY – PIECZA ZASTĘPCZA

Lp.	Nazwa pieczy zastępczej	2017	2018	2019
1.	Rodzinna piecza zastępcza: rodzinna piecza zastępcza spokrewniona			
	Ilość dzieci	3	3	10
	Kwota	8 453,13	10 242,79	21.755,81

► udzielanie schronienia

W 2019 roku zaistniała konieczność udzielania schronienia dla 1 osoby bezdomnej. Koszt udzielenia schronienia wyniósł **4.400,00zł.**

► realizacja projektów

Gmina Leśnica w 2013r. podpisała porozumienie w sprawie przystąpienia do projektu Opolska Karta Rodziny i Seniora. Opolska Karta Rodziny i Seniora wprowadziła powszechne ulgi i zniżki wspierające rodziny oraz osoby starsze przy opłatach za usługi publiczne na terenie województwa opolskiego. Przeznaczona jest dla rodzin, które mają dwójkę lub więcej dzieci albo dziecko niepełnosprawne, dla rodzin zastępczych oraz osób powyżej 65 roku życia. Karta wydawana jest nieodpłatnie. Projekt kontynuowany był również w 2019r. Koordynatorem projektu w gminie jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Leśnicy. Na dzień 31 grudnia 2019r. złożonych zostało **25** wniosków o wydanie karty.

Wszelkie informacje o realizowanym projekcie znajdują się na stronie internetowej Ośrodka Pomocy Społecznej w Leśnicy.

W styczniu 2015r. rozpoczęto realizację ustawy „Karta dużej rodziny”. Ustawa wprowadziła ulgi i zniżki dla rodzin posiadających co najmniej 3 dzieci. Na dzień 31 grudnia 2019r. przyjęto **110** wniosków.

► Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020

W 2018r. rozpoczęto realizację Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym, zwanego dalej FEAD. Z tej formy pomocy w 2019r. skorzystało **111** rodzin (219 osób) spełniających kryterium dochodowe.

2. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywania już istniejących.

Poradnictwo specjalistyczne dla mieszkańców Gminy Leśnica (bez względu na ich sytuację dochodową, rodzin w trudnej sytuacji życiowej, rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, osób z problemem uzależnienia od alkoholu, współuzależnionych, ofiar i sprawców przemocy, dla młodzieży) realizowane było poprzez konsultacje psychologiczne oraz możliwość uczestniczenia w terapii grupowej. Zajęcia te prowadzone były przez psychologa klinicznego specjalistę psychoterapii uzależnień, w Punkcie Konsultacyjnym działającym od 2003 roku. Interesanci przyjmowani byli w punkcie konsultacyjnym dwa razy w miesiącu, w łącznej ilości 4 godzin. W ramach zadania zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin z porad psychologa w 2019 roku skorzystało łącznie **22 osoby** (dzieci i młodzież do lat 18 – 5, dorośli w wieku 19-34 – 7, dorośli w wieku powyżej 34 lat – 10). Udzielono łącznie **62 porad**.

W Centrum Terapii i Profilaktyki w Strzelcach Op. prowadzone były zajęcia terapeutyczne grupowe dla osób doświadczających przemocy z terenu gminy Leśnica. W terapii grupowej uczestniczyło **5 osób** (12 spotkań po 2 godz. miesięcznie). Prowadzono również zajęcia terapeutyczne dla osób uzależnionych i współuzależnionych. Z tej formy pomocy skorzystało **16 osób** (9 kobiet, 7 mężczyzn). Łącznie udzielono **244 porad**.

Na powyższe zadania wydatkowano łącznie kwotę **9 120,00zł**.

Poradnictwo specjalistyczne miało na celu wzmocnienie poczucia odpowiedzialności osób, rodziców za własną sytuację życiową, adekwatne spostrzeżenie swoich problemów, a także zmianę stylu wychowania dzieci i zwrócenie uwagi na ich indywidualne potrzeby, dostarczanie wiedzy na

temat prawidłowego wypełniania obowiązków rodziców.

W miejscowości Góra św. Anny funkcjonuje „Poradnia psychologiczno-rodzinna”, która wpisała się na stałe w usługi jakie można uzyskać w Gminie Leśnica.

Praca poradni opierała się na indywidualnych rozmowach, prowadzeniu terapii krótkoterminowej, systemowej. W ramach działalności prowadzone były następujące działania: profilaktyka wobec dzieci i młodzieży z grup ryzyka pod względem używania środków psychoaktywnych, pomoc w sytuacjach kryzysowych: alkoholizm, narkomania, problemy wychowawcze, małżeńskie, oddziaływania sekt, wspieranie i motywowanie do leczenia uzależnienia i współuzależnienia, realizowanie elementów terapii krótkoterminowej dla indywidualnych przypadków, nauka zachowań konstruktywnych. Poradnia działała od kwietnia 2019r. do grudnia 2019r.

W ramach tych spotkań zostało wypracowanych **120** godzin porad. Z usług poradni skorzystało **40** osób z czego z terenu Gminy Leśnica **9** osób.

Kategoria przypadków udzielanej pomocy to przede wszystkim: alkohol i inne uzależnienia, konflikty i problemy małżeńskie, problemy z samoakceptacją i sposobem radzenia sobie w życiu z sytuacjami kryzysowymi, migracja zarobkowa i związane z tym kryzysy małżeńskie oraz eurosieroctwo dzieci, psychoterapia systemowa w odniesieniu do problemów wychowawczych w rodzinie. Większość z wymienionych problemów wymagało kilkakrotnych spotkań celem sformułowania diagnozy do przepracowania i osiągnięcia stosownych wniosków dla poprawienia jakości życia pacjenta lub całej jego rodziny. Na działalność poradni Gmina Leśnica przekazała dotację w wysokości **4000,00zł.**

W 2019r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Leśnicy pomocy udzielił pomocy **18** rodzinom z dziećmi w których powodem trudnej sytuacji życiowej było ubóstwo, potrzeba ochrony macierzyństwa w tym wielodzietność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, alkoholizm.

POWODY KORZYSTANIA ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin 2019 rok
Ubóstwo	30
Bezdomność	3
Potrzeba ochrony macierzyństwa w tym - wielodzietność	6 3
Bezrobocie	33

Niepełnosprawność	22
Długotrwała i ciężka choroba	25
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego ogółem, w tym	8
- rodziny niepełne	5
- rodziny wielodzietne	2
Przemoc w rodzinie	0
Alkoholizm	7

Typy rodzin objętych pomocą społeczną

Rodziny z dziećmi ogółem	Liczba rodzin
	18
o liczbie dzieci	
1	5
2	6
3	2
4	2
5	1
6	2
7 i więcej	0

W celu ochrony praw dzieci, w tym przede wszystkim prawa do wychowania w rodzinie, Ośrodek Pomocy Społecznej w Leśnicy oraz przedstawiciele innych instytucji pomocowych prowadzą działania zmierzające do zabezpieczenia potrzeb dziecka przebywającego w rodzinie zagrożonej kryzysem bądź przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Pracownicy socjalni podejmują intensywną pracę socjalną mającą na celu monitorowanie sytuacji dziecka w rodzinie oraz pomoc rodzinie w wypełnianiu swej funkcji. W 2019r. pracą socjalną objęto **61** rodzin. Każda rodzina może skorzystać ze specjalistycznego poradnictwa, w tym zwłaszcza psychologicznego oraz terapii.

W 2019r. kontynuowano ofertę dla osób najuboższych poprzez nieodpłatną pomoc prawną.

W 2019r. pracownicy socjalni w **2** rodzinach podjęli działania w celu zapewnienia nadzoru kuratora nad niepełnoletnimi dziećmi pozbawionymi dostatecznej opieki ze strony rodziców.

Pracownik socjalny oraz asystent rodziny ustawicznie doskonalili umiejętności zawodowe poprzez

szkolenia, warsztaty. W 2019r. pracownicy uczestniczyli w **3** szkoleniach.

W ramach współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Strzelcach osoby z terenu Gminy Leśnica mogły uczestniczyć w pracach społecznie użytecznych. W okresie od miesiąca kwietnia do sierpnia 2019r. w pracach społecznie użytecznych uczestniczyło **5** osób. Środki uzyskiwane z tytułu zatrudnienia w sposób znaczący wpłynęły na poprawę sytuacji socjalno – bytowej rodziny.

3. Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży

Ośrodek Pomocy Społecznej w Leśnicy prowadzi stałą współpracę, w szczególności ze szkołami, Posterunkiem Policji w Leśnicy., Powiatowym Urzędem Pracy w Strzelcach Op., Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Leśnicy w zakresie monitoringu wspólnych klientów, poprzez spotkania, wymianę informacji.

Celem nadrzędnym jest zapewnienie opieki nad dziećmi i młodzieżą z rodzin w których występują problemy opiekuńczo wychowawcze, alkoholizm, ubóstwo, przemoc.

Środkiem do realizacji tak wytyczonych celów były następujące działania:

- prowadzenie świetlicy środowiskowej. Świetlica jest placówką przeznaczoną przede wszystkim dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami zachowania, wychowujących się w warunkach niekorzystnych dla ich rozwoju z terenu miasta Leśnica.

Zadaniem placówki jest utrzymanie dziecka w jego naturalnym środowisku poprzez wsparcie funkcji opiekuńczych i wychowawczych rodziny.

W zakresie potrzeb bytowych, umożliwia dzieciom pobyt w godzinach popołudniowych, zapewniając w tym czasie poczucie bezpieczeństwa i właściwe warunki do odpoczynku, życia społecznego i nauki oraz wyżywienie.

Głównym celem powyższych oddziaływań jest efektywne przygotowanie dziecka do samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu m. in. poprzez nabycie praktycznych umiejętności życiowych i społecznych przy jednoczesnym wsparciu rodziny poprzez pracę nastawioną na przezwyciężanie trudności opiekuńczo wychowawczych oraz świadczenie specjalistycznego poradnictwa.

Świetlica zapewniała swoim wychowankom opiekę, pomoc w nauce, rozwój zainteresowań, organizację czasu wolnego udział w zajęciach socjoterapeutycznych i profilaktyczno – edukacyjnych, pomoc w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych, łagodzenie niedostatków wychowawczych w rodzinie a także poczęstunek. Placówka jest wyposażona w niezbędny sprzęt świetlicowy, w tym komputerowy i audiowizualny. Zajęcia odbywały się średnio cztery godziny dziennie w godz. od 15⁰⁰ do 19⁰⁰. Do świetlicy uczęszczało średnio **32 dzieci** oraz kilkoro przedszkolaków.

Odbywały się także zajęcia z zakresu profilaktyki zachowań ryzykownych i promocji zdrowia:

- trening sytuacji społecznych i asertywności, trening zastępowania złości, wnioskowanie moralne
- edukację o skutkach zdrowotnych nadużywania nikotyny i substancji psychoaktywnych, rozpoznawanie kosztów osobistych i społecznych uzależnień.

Regularnie odbywały się zajęcia z elementami arteterapii. Realizowano zajęcia plastyczne, plastyczno - muzyczne, rękodzielnicze i modelarskie. Działalność plastyczna i rękodzielnicza cieszyła się powodzeniem zwłaszcza w jej aspekcie użytkowym, dekoratorskim i poznawczym.

Odbywały się również zajęcia turystyczno-rekreacyjne: gry i zabawy ruchowe, wycieczki, pikniki.

Bardzo dużym zainteresowaniem cieszyła się możliwość korzystania z gier komputerowych i planszowych, puzzli, układanek i klocków.

Koszt działalności świetlicy w 2019r. wyniósł ogółem **37.292,00zł.**

Jednostkami realizującymi zadania z zakresu organizowania zajęć pozalekcyjnych, sportowych dla dzieci i młodzieży, konkursów będących alternatywną formą spędzania wolnego czasu był Leśnicki Ośrodek Kultury i Rekreacji w Leśnicy oraz placówki szkolne.

W ramach tych przedsięwzięć realizowano między innymi warsztaty profilaktyczne :

- Profilaktyka zagrożeń - Środki i substancje psychoaktywne,
- Edukacyjny projekt profilaktyczny "Bezpieczna szkoła bez nałogów"
- pokaz edukacyjno - profilaktyczny "Możliwości ludzkiego organizmu"
- spektakl profilaktyczny "Pielgrzym"
- warsztaty profilaktyczne pt. "Noe - budujemy arkę"
- spotkanie z policjantem na temat odpowiedzialności nieletnich
- prelekcja na temat agresji i przemocy
- spotkania profilaktyczne z higienistką szkolną i pedagogiem
- spektakl profilaktyczny na temat narkomanii "Odnaleźć siebie"
- spektakl profilaktyczny - Zagubione sumienie poruszający problem przemocy i agresji w szkole i świecie wirtualnym

Realizowane były zajęcia korekcyjno-kompensacyjne dla uczniów z problemami edukacyjnymi (dysleksja, dysortografia, upośledzenie intelektualne w stopniu umiarkowanym, zajęcia rewalidacyjne, indywidualne i rodzinne zajęcia terapeutyczne, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze), spotkania dla rodziców z zakresu doradztwa zawodowego o tematyce wyboru szkoły ponadgimnazjalnej.

W ramach prowadzonych świetlic szkolnych organizowana jest pomoc w odrabianiu zadań domowych i w nauce. W każdej placówce oświatowej zatrudniony jest pedagog oraz psycholog.

Ponadto w placówkach oświatowych organizowane były wycieczki szkolne, Zielone Szkoły, festyny, konkursy, zawody sportowe, przedstawienia o różnorodnej tematyce.

W 2019r. dzięki współpracy z Kuratorium Oświaty w Opolu dzieci z najuboższych rodzin mogły uczestniczyć w wypoczynku letnim.

Leśnicki Ośrodek Kultury i Rekreacji organizował pozalekcyjne zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży oraz imprezy sportowo-rekreacyjne integrujące młodzież i dorosłych z różnych środowisk m.in. zajęcia szachowo-warcabowe oraz karate, zajęcia mażorettek.

Na terenie gminy funkcjonują również kluby i świetlice wiejskie oferujące gry i zabawy, zajęcia plastyczne, szachy, warcaby, tenis stołowy itp. Łącznie na terenie gminy funkcjonuje 16 obiektów kulturalnych umożliwiających spędzenie czasu wolnego.

4. Wspieranie interdyscyplinarne rodzin i dzieci

Zarządzeniem nr 0050.346.2014 Burmistrza Leśnicy z dnia 27 maja 2014r. powołano Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Leśnicy.

W skład Zespołu weszli przedstawiciele instytucji związanych z realizacją zadań na rzecz pomocy osobom indywidualnym, rodzinom, grupom problemowym lub środowisku:

Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Leśnicy, Posterunku Policji w Leśnicy, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelcach Op.,

Publicznego Gimnazjum w Leśnicy, Sądu Rejonowego w Strzelcach Op., organizacji pozarządowej.

Celem zespołu jest ocena sytuacji problemowej osoby indywidualnej, rodziny, grup problemowych lub środowiska znajdujących się w sytuacji kryzysowej i wypracowanie sposobu postępowania, który będzie miał na celu przywrócenie integralności rodziny, bądź środowiska oraz możliwości realizowania ich funkcji, oraz podejmowanie działań w tym celu przewidzianych przepisami prawa.

Priorytetową sprawą zespołu jest reagowanie na sygnały o przemocy w rodzinie w szczególności na krzywdzenie dzieci oraz pomoc dzieciom będących świadkami przemocy w rodzinie. Członkowie Zespołu wykonują swoje zadania w ramach obowiązków służbowych.

W 2019r. wszczęto procedurę „Niebieska Karta” w 8 rodzinach w tym w 4 rodzinach mających na wychowaniu małoletnie dzieci. W związku z każdym zgłoszeniem podejmowane były odpowiednie działania. Odbywały się także spotkania grup roboczych, mające na celu skuteczne reagowanie na doniesienia o popełnieniu przestępstwa. Zespół Interdyscyplinarny w Leśnicy w 2019r. powołał 8 grup roboczych.

Aktywne wspieranie rodziny związane jest z wykorzystaniem przez pracowników Ośrodka różnorodnych metod i narzędzi pracy, mieszczących się w katalogu indywidualnej, grupowej oraz

środowiskowej pracy socjalnej.

Praca socjalna z rodzinami z problemami opiekuńczo – wychowawczymi prowadzona jest przez pracowników socjalnych, których działania w omawianym obszarze są nakierowane na zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno – bytowych dzieci.

W 2019r. zaistniała konieczność odebrania 2 dzieci ze środowiska rodzinnego w przypadku zagrożenia zdrowia i życia przez pracowników socjalnych zgodnie z art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy i umieszczenie ich u innej, niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej.

Pracownicy socjalni w ramach wykonywania swoich zadań podejmowali również współpracę z licznymi instytucjami w celu lepszego rozeznania potrzeb i organizowania pomocy rodzinie.

Współpracowano z następującymi instytucjami

1. Posterunek Policji w Strzelcach Op.
2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelcach Op.
3. Stacja Opieki „Caritas”
4. Poradnia psychologiczno – pedagogiczna w Strzelcach Op.
5. Centrum Terapii i Psychoprofilaktyki NZOZ Krystyna Kowalska
6. Sąd Rejonowy III Wydział Rodzinny i Nieletnich
7. Stowarzyszenie Monar-Markot w Kędzierzynie Koźlu
8. Placówki oświatowe działające na terenie Gminy Leśnica
9. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Leśnicy

Jedną z form wspierania rodziny w gminie Leśnica jest praca Asystenta Rodziny.

W przypadku gdy Ośrodek Pomocy Społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy, na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2019r. poz. 1507 z późn. zm.).

Rodziny objęte wsparciem Asystenta Rodziny borykają się z różnymi problemami, wśród których najważniejsze są:

- trudna sytuacja finansowa,
- problemy wychowawcze.
- problemy zdrowotne
- nadużywanie substancji psychoaktywnych
- zaniedbywanie dzieci
- bezradność w rozwiązywaniu problemów
- agresja
- przemoc

- niezaradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego
- zaniedbania higieniczne
- niepełnosprawność
- bezrobocie
- bierna postawa wobec życia

W ramach pracy z rodziną Asystent Rodziny podejmował następujące działania:

- wdrażanie do planowania wydatków domowych
- wdrażanie do systematycznego wykonywania obowiązków domowych
- monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci
- monitorowanie sytuacji szkolnej dzieci
- wspieranie w rozwiązywaniu problemów wychowawczych
- asystowanie podczas odrabiania lekcji
- informowanie o obowiązkach rodzicielskich
- edukowanie w zakresie zdrowego odżywiania
- motywowanie do zmiany przyzwyczajzeń i złych nawyków
- wdrażanie do aktywnego spędzania czasu z dziećmi
- łagodzenie konfliktów wewnątrzrodzinnych
- wdrażanie do utrzymywania porządku i higieny osobistej
- współpraca ze szkołami, ośrodkami zdrowia, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną i Kuratorami Sądu Rodzinnego.

Asystent rodziny w Ośrodku Pomocy Społecznej w Leśnicy jest zatrudniony od lipca 2014r.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Leśnicy w 2019r. pozyskał środki na realizację powyższego zadania w ramach "Programu asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej na rok 2019".

Wydatki na zatrudnienie zostały sfinansowane z:

- budżet gminy- **18 430,54zł**
- dotacja celowa- **11 343,00zł**

Asystent rodziny swoim wsparciem obejmował **10** rodzin, w których przebywało **30** dzieci. Były to rodziny w których występowały problemy opiekuńczo – wychowawcze.

Asystent w 2019r. uczestniczył w szkoleniach podnoszących kwalifikacje zawodowe.

Na mocy Porozumienia Nr 9/2018 z dnia 18 grudnia 2018r. w sprawie przyjęcia do realizacji przez Gminę Strzelce Op. zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej polegającego na objęciu osób z zaburzeniami psychicznymi będących mieszkańcami Gminy Leśnica opieką i usługami świadczonymi przez Środowiskowy Dom Samopomocy w Strzelcach Op. osoby z zaburzeniami psychicznymi mogą być kierowane do w/w domu celem korzystania z usług specjalistycznych.

W 2019r. z tej formy pomocy skorzystały **4** rodziny mające na wychowaniu niepełnosprawne dzieci oraz **1** osoba w podeszłym wieku.

Rodziny z problemami opiekuńczo – wychowawczymi od wielu lat stanowią jedną z najbardziej licznych grup mieszkańców Gminy Leśnica wymagających wsparcia ze strony służb społecznych.

Doświadczenia specjalistów w pracy z rodzinami z problemami opiekuńczo – wychowawczymi wskazuje na potrzebę coraz bardziej pogłębionej i zindywidualizowanej pracy.

Większe zaangażowanie osób pomagających może być jednym z warunków osiągnięcia sukcesu w pracy z rodziną.

Właściwym kierunkiem jest:

- pokładanie głównego nacisku na utrzymanie dzieci w ich naturalnym środowisku;
wzmocnienie działań profilaktycznych
- dalsza edukacja służb społecznych w zakresie wykorzystania metod pracy interdyscyplinarnej w rozwiązywaniu problemów dziecka i rodziny,
- dobór działań naprawczych na rzecz dziecka i rodziny w oparciu o działania interdyscyplinarne
- wdrażanie i finansowanie programów profilaktycznych w ramach organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży.
- ścisła współpraca z instytucjami działającymi na rzecz rodziny i dzieci.
- zapobieganie sytuacjom odebrania dziecka z rodziny biologicznej
- wdrażanie w miarę potrzeby instytucji asystenta rodziny; biorąc pod uwagę fakt, że gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go w pieczy zastępczej ponosi rosnące wydatki na opiekę i wychowanie tegoż dziecka praca Asystenta Rodziny jest uzasadniona finansowo.

Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Leśnicy

/-/ Joanna Izbicka

Leśnica, dnia 25 lutego 2020 r.